Apunts i impressions sobre la unitat de la llengua occitano-catalana

Autor: Jordi Segarra
Data de publicació: 07-04-2025

Ens les fa arribar En Jordi Segarra i les compartim ara amb vosaltres.

Al vespre del 12 de desembre, vaig assistir al Centre Comarcal Lleidatà a la conferència que En Jordi Bilbeny hi donà sobre «La unitat de la llengua catalano-occitana, segons els escriptors dels segles XIII al XX».

Del que hi va exposar, el que em va resultar una vera novetat va ser el marc històric i la possibilitat que la llengua ja fos estesa per la Gàl·lia molt i molt abans del jurament d'Estrasburg, de l'any 842, amb el nom de «catalana», i la presència en una imatge de Carlemany amb una bandera com la nostra. Molt i molt sorprenent.

Recomano a tothom qui tingui interès pel tema de visionar-ne el videu, penjat ja l'endemà mateix a internet:

Per complementar les aportacions fetes per En Bilbeny, voldria ara jo comentar-vos que els anys que cantava a l'Orfeó Atlàntida, hi vaig conèixer una dona de mitja edat, filla de les terres occitanes –no recordo exactament de quin poble, comarca o regió–, que em sembla que havia vingut amb els pares de petita. En interessar-me per la llengua i les coses del seu país d'origen, en un moment de la conversa em va dir, així mateix, i recalcant-ho: "Sí, els catalans de França". No era persona d'estudis universitaris, i em sembla, no n'estic segur, que regentava una botiga. Parlo de fa de trenta a trenta-cinc anys.

El que dic tot seguit, crec que ja li ho havia comentat a En Bilbeny, tot i que no sé si amb prou detall. Però hi torno:

En una visita a Venècia d'uns quatre o cinc dies, ens vam estar en un hotelet/apartament on hi havia, a recepció, sempre el mateix noi. Hi vaig parlar força vegades, xampurrant, com solc fer en aquests casos, mig català mig italià i passant progressivament al català. El cas és que m'entenia perfectament. Finalment, al moment que només li parlava català, em pregunta: "Que és català, el que parleu?" "Sí", que li dic. I em respon: "Doncs ens podríem entendre la mar de bé".

Un d'aquells dies, en una visita que vam fer a l'illa de Sant Jordi, davant mateix de Venècia, el guia ens va contar que, quan, en una residència d'estudiants, a Madrid, parlava per telèfon amb la seva mare, els qui l'havien sentit li preguntaven: "Que parles català?"

Més tard, d'uns quants textos sobre Venècia, en vaig treure les conclusions següents: 1) que, de totes les llengües d'Itàlia, el venecià sembla la més acostada al català, i 2) que, al lloc on hi ha la ciutat, hi havia primerament tot d'illetes molt juntes de terra d'al·luvió, que, pels volts de l'any 600 d.C., una gent vinguda de no se sap on s'hi va establir, van assegurar els fonaments on construir mitjançant tot de llargs parpals que clavaven al fons del mar sòlidament i ben a fons i, omplint amb fang allà on calia i connectant amb ponts les illetes que en quedaven, van anar engrandint la població.

Sempre he pensat en la possibilitat, per la proximitat de les dues llengües, que aquesta gent que s'hi va establir fossin catalans o proto-catalans.

Jordi Segarra